

Pol ndê bapia têḡ lau

Epesas-ḡga

Yom whê bapia dindéc sa-ḡga

Epesas inḡ malac tiwaê danḡ yêc gameḡ Esia-ḡga, ma Luk to yom pi Pol ndê gwelenḡ yêc malac Epesas yêc Apo 18:18-21, ma 19:1-41. Lau daêsam gauc gêm bu Pol to bapia dindéc têḡ gôlôwac dabunḡ malac Epesas-ḡga têḡ ndoc inḡ ndöc gapocwalô ndöc malac Rom, ma gauc gêm bu inḡ to bapia dau têḡ lau Epesas-ḡga tawasê dom, magoc gitôm bapia nanḡ gic waê lau sêkêḡ whinḡ-ḡga honḡ bu puc ḡac dôḡ.

Yêc lôcwha (sapta) 1-3 Pol to yom pi mwasiḡ ti ḡaclai atu nanḡ Anötö gic bata têḡ lau sêkêḡ whinḡ-ḡga, ma pi lêḡ nanḡ inḡ gauc gêm tidôḡ munḡ su bu piḡ gêḡ undambê-ḡga ti gêḡ nom-ḡga honḡ dôḡ pitigeḡ, ma kêḡ Yisu ti ḡagôlôḡ (1:10). Yisu ndê gwelenḡ gic lau Israel-ḡga ma lau gameḡ apa-ḡga, nanḡ ḡawaê bocdinaḡ. ḡac honḡ sêtap Anötö ndê mwasiḡ nem ḡac si-ḡga sa tu ḡac si sêkêḡ whinḡ-ḡga, gitôm mwasiḡ ḡambwa (2:8-10).

Yêc lôcwha 4-6 Pol to yom ma gêm la lau sêkêḡ whinḡ-ḡga pi lêḡ ḡayham tu sêsa-ḡga, ma tu sêmbo sêwhinḡ dandi-ḡga, ma tu sêlhac ḡanḡga ma sêndic siḡ têḡ Sadaḡ-ḡga.

Pol gic hu ndê bapia têḡ lau Epesas-ḡga

¹ Aö Pol, nanḡ gati Yisu Kilisi ndê ḡaposel kêkuc Anötö ndê atac whinḡ, gato bapia dindéc têḡ lau

dabuŋ malac Epesas-ŋga, mac lau naŋ akêŋ whiŋ Yisu Kilisi.

² Mwasinŋ ti yom malô têŋ mac akêŋ Damanŋ Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Mwasinŋ ŋalôm-ŋga naŋ datap sa tu Kilisi-ŋga

³ Tampinŋ Anötö, yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba, naŋ kêmwasiŋ yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Kilisi, ŋa Nalau Dabuŋ ndê mwasinŋ ŋalôm-ŋga tidau-tidau, naŋ ŋahu yêc undambê.

⁴ Bu têŋ ndoc inŋ kêŋ undambê ti nom su dom, naŋ inŋ kêyalinŋ yac sa gwananŋ su, bu pinŋ yac dôŋ danem daminŋ Kilisi, ma bu dati lau dabuŋ ma dambo inŋ aŋgô-ŋga ti neŋ giso mbasi. Inŋ tac whiŋ yac ndu andô,

⁵ dec kêyalinŋ yac sa gwananŋ su, ma kêmasanŋ lêŋ bu kôc yac sa dati inŋ ndê balêkoc, tu Yisu Kilisi-ŋga. Lêŋ dau kêkuc inŋ ndê atac whiŋ, ma inŋ gêlic ŋayham bu kôm ŋandô sa,

⁶ tu bu yac dapo Anötö ndê waê sa tiatu, tu mwasinŋ atu naŋ datap sa ŋambwa, tu inŋ ndê Atuŋgac naŋ inŋ atac whiŋ kêlêc-ŋga.

⁷ Yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu Kilisi, naŋ Anötö suc yac neŋ sac kwi ma gêmlhi yac neŋ sac ŋatôp, ŋa Kilisi ndê dac. Anötö inŋ mwasinŋ ti mwasinŋ Ndadu, dec kôm gêŋ dau ŋandô sa.

⁸ Inŋ ndê mwasinŋ kêsalê yac ahuc, ma kêŋ gauc ŋayham-ŋayham têŋ yac bu tanyalê inŋ ti ndê yom-ŋga.

⁹ Ma lêŋ naŋ Anötö gauc gêm tidôŋ muŋ su, ma gêlic ŋayham bu Kilisi kôm ŋandô sa, naŋ yêc sinŋ dau têŋ têm ŋamata-ŋga andô e meŋ, magoc kwahic dec Anötö hoc asê têŋ yac.

¹⁰ Lêñ dau bocdec. Anötö tac whiñ bu piñ gêñ undambê-nga ti gêñ nom-nga hoñ dôñ sêsôc ñagôlôn tigen ñapu, ma ñagôlôn dau in Kilisi. Ma gêñ dau oc ñandô sa têtñ ndoc nañ Anötö kêmatin tidôn.

¹¹ Lêñ hoñ nañ Anötö gauc gêm tidôn, nañ kôm ñandô sa kêkuc in dau ndê atac whiñ. Ma têtñ têm ñamata-nga andô, in gauc gêm tidôn bu ênyalin yac lau nañ ambo Israel si toñ ñalôm nañ sa, bu piñ yac dôñ anem damin Kilisi.

¹² Anötö kôm gêñ dau, bu yac lau nañ ati lau ñamata-nga bu akêñ batan bu atap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga sa tu Kilisi-nga, nañ oc ambo tu ampin in, ma tu apo in ndê waê sa-nga.

¹³ Ma mac ñlau gameñ apa-nga bocdinañ. Anötö piñ mac dôñ am damin Kilisi awhiñ yac lau Israel-nga, têtñ ndoc mac añgô yom ñandô ñawaê ñayham-nga, nañ whê Anötö ndê lêñ nem mac si-nga sa. Ma têtñ ndoc mac akêñ whiñ, nañ Anötö kêñ ñalau Dabuñ nañ in gic bata mun su, bu ti mac nem ñadalô bu tôc asê bu mac ati Kilisi ndê lau.

¹⁴ ñalau dau, Anötö kêñ têtñ yac gitôm gêñ ñandô mbêc, tu bu tôc asê bu mwasiñ hoñ nañ in gic bata bu dawêkain tinambu, nañ oc datap sa yomandô. Anötö gêmlihi yac su dati in ndê, ma gêñ dau ña-ñandô yac oc datap sa têtñ bêtç ñambu-nga. Tu dinañ-nga tampin Anötö ma dapo in ndê waê sa.

Pol tenj mbec tu lau Epesas-nga

¹⁵ Aö gañgô ñawaê bu mac akêñ whiñ Pômdau Yisu Kilisi ñaंगा, ma atac whiñ lau dabuñ hoñ. Ma tu dinañ-nga dec,

¹⁶ aö gateñ mbec ma gam danje Anötö tu mac-nga tôc bêtç hoñ.

17 Yêc aneŋ mbec hoŋ ŋalôm, aö gatenŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba, Ŋawasi Ŋadau Anötö, bu inŋ ndê Ŋalau kêŋ gauc ŋayham têŋ mac, ma whê Anötö ndê yom sa têŋ mac e aŋyalê inŋ tidôŋ andô.

18 Ma aö gatenŋ whinŋ bu Anötö whê mac nem gauc sa e aŋyalê sôc ŋalôm ndi, mwasinŋ ti ŋawasi atu nanŋ inŋ kêgalêm mac sa bu awêkainŋ awhinŋ inŋ ndê lau dabuŋ hoŋ, nanŋ mac tamkwê ambo.

19 Ma aö gatenŋ mbec bu mac aŋyalê Anötö ndê ŋaclai nanŋ hôc gêlêc ŋaclai hoŋ su, nanŋ inŋ kêŋ bu nem yac lau dakêŋ whinŋ-ŋga sa. Anötö ndê ŋaclai atu tigenŋ dinanŋ,

20 uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga, ma kêŋ inŋ ndöc inŋ dau amba andô-ŋga yêc undambê.

21 Ma Kilisi ndöc Anötö ndê andô-ŋga, dec hôc gêlêc kinŋ ti gôlinŋwaga ma ŋaclai ti ŋanŋa hoŋ nanŋ sêmbô undambê me sêmbô nom, ma inŋ hôc gêlêc ŋaê ti waê hoŋ nanŋ sêtoc sa têŋ têm kwahic dec-ŋga ma têŋ têm ŋambu-ŋga bocdinanŋ.

22 Ma Anötö kêŋ gêŋ hoŋ sêsôc Kilisi gahi ŋapu, ma kêyalinŋ inŋ sa ti gôlôwac dabuŋ si ŋagôlônŋ bu nem gôlinŋ gêŋ hoŋ.

23 Gôlôwac dabuŋ dau ti Kilisi ndê ŋandô. Ma Kilisi ndê mwasinŋ ti ŋaclai nanŋ gêm gameŋ hoŋ ahuc, nanŋ kêsalê gôlôwac dabuŋ ahuc.

2

Kilisi ti yac neŋ dandöc tanŋli ŋahu

1 Muŋ-ŋga, mac akêŋ whinŋ Kilisi su dom, nanŋ mac atôm lau batê yêc Anötö aŋgô-ŋga, bu mac asa lêŋ giso ma akôm sac ŋapanŋ.

² Mac asa nem lêḡ dinanḡ aḡkuc lau nom-ḡga si mêtê sac, ma Sadanḡ, nanḡ gêm gôlinḡ inḡ ndê gamenḡ yêc umbonḡ ḡsasawa, nanḡ ti mac nem ḡadau. Ma kwahic dec inḡ kôm gwelenḡ ḡpanḡ, mbo lau nanḡ danḡapêc têḡ Anötö, nanḡ ḡalôm.

³ Muḡ-ḡga, yac honḡ dasa lêḡ danḡanḡpêc-ḡga dawhinḡ ḡac. Ma mêtê atac ḡagalac-ḡga ti gauc sac-sac honḡ nanḡ meḡ akêḡ ḡalôm akwa, nanḡ yac dakôm su. Tu dinanḡ-ḡga yac tac waê bu datap Anötö ndê atac ḡandê sa tôm ḡac lau dinanḡ.

⁴ Magoc Anötö inḡ Tawalô ḡadau ma tac whinḡ yac ndu andô, ma tu dinanḡ-ḡga dec,

⁵ inḡ kêmwasinḡ yac ma gêm yac si. Mwasinḡ dau inḡ kêḡ têḡ yac ḡambwa eḡ. Têḡ ndoc dinanḡ yac gacgenḡ dambo datôm lau batê tu yac neḡ sac-ḡga, magoc inḡ kêmasanḡ lêḡ tu suc yac neḡ sac dau kwi-ḡga ma piḡ yac dôḡ danem daminḡ Kilisi, ma ḡalêḡ dinanḡ kwahic dec dambo tanḡli ḡandô dawhinḡ Kilisi.

⁶ Anötö uḡ Yisu Kilisi sa ma kêḡ inḡ ndöc undambê, ma tu inḡ piḡ yac dôḡ tam daminḡ Kilisi-ḡga, dec tôm inḡ uḡ yac sa ma kêḡ yac dandöc undambê dawhinḡ Kilisi bocdinanḡ.

⁷ Inḡ kôm gêḡ honḡ dinanḡ ḡahu bu inḡ tac whinḡ bu tôc mwasinḡ atu nanḡ inḡ kêḡ têḡ yac tu Yisu Kilisi-ḡga, nanḡ asê tiawê têḡ lau honḡ têḡ têm honḡ nanḡ oc meḡ sa. Mwasinḡ atu dau hôc gêlêc gêḡ honḡ su.

⁸ Bu Anötö gêm yac si nanḡ ḡahu andô inḡ ndê mwasinḡ nanḡ kêḡ ḡambwa têḡ yac, ma datap sa tu yac neḡ dakêḡ whinḡ-ḡga. Ma yac neḡ dakêḡ whinḡ ḡahu yêc yac-ḡga dom, magoc ḡahu yêc Anötö ndê mwasinḡ.

⁹ Inḡ gêm yac si tu yac neḡ gwelenḡ ḡayham danḡ-ḡga

dom. Tu dinaŋ-ŋga ŋalêŋ mba bu ŋamalac daŋ toc dau sa.

¹⁰ Bu Anötö dau ndê gwelenj piŋ yac dôŋ tam damiŋ Kilisi, ma kôm yac dati lau wakuc bu dakôm mêtê ŋayham tidau-tidau naŋ iŋ kêmasaŋ gwanan su tu bu dakôm-ŋga.

Kilisi piŋ lau hoŋ dôŋ

¹¹ Kwahic dec mac lau apa naŋ dinami sêkôc mac yêc Israel-ŋga si toŋ ŋalôm dom, naŋ atap Anötö ndê mwasinj atu sa su. Bocdinaŋ aô bu wandac mac bu gauc nem lêŋ naŋ mac ambo muŋ-ŋga lê. Lau Israel-ŋga naŋ sêŋkuc †pwac sêsê ŋamlic ŋatô su-ŋga, naŋ sêpu mac ma sêsam mac bu lau sambuc, ŋahu bu mac aŋkuc pwac dinaŋ dom. Pwac dau hêganôŋ ŋamlic ŋambwa, ma iŋ gêŋ naŋ ŋamalac amba ŋambwa kôm.

¹² Gauc nem bu têŋ ndoc dinaŋ mac awêkaiŋ gêŋ daŋ awhiŋ Anötö ndê lau Israel-ŋga dom. Pwac hoŋ naŋ Anötö kêmatinj whiŋ lau Israel-ŋga tu êmwasiŋ ŋac-ŋga, naŋ ŋadaŋ gic mac ŋawaê dom. Mac akêŋ Batam ŋandô ŋayham naŋ Anötö gic bata têŋ lau Israel-ŋga, naŋ daŋ dom, ma gacgeŋ ambo ahê A nötö dau. Tu dinaŋ-ŋga mac ambo ahê Kilisi dau whiŋ.

¹³ Magoc mac lau naŋ muŋ-ŋga ambo ahê Anötö, kwahic dec mac ati Yisu Kilisi ndê lau. Anötö kêmasaŋ lêŋ bu mac atigasuc iŋ, tu dac naŋ Kilisi kêc siŋ-ŋga.

¹⁴ Bu kwahic dec yac lau hoŋ datap yom malô sa su tu Kilisi-ŋga. Muŋ-ŋga lau Israel-ŋga ma lau apa sêlic dandi sac-sac, gitôm tunbôm atu kalhac

ɲac ɲalhu ma whê ɲac kôc. Magoc Kilisi seɲ tunbôm dau su giɲga, ma kêɲ lau toɲ lu dau sêpitigenɲ.

¹⁵ Tunbôm dau inɲ lau Israel-ɲga si yomsu, ma têtɲ ndoc Kilisi mbac ndu, naɲ inɲ kêmasaɲ seɲ wakuc tu lau sêtigasuc Anötö-ɲga, naɲ hôt gêlêc yomsu ti ɲa-ɲagôlinɲ hoɲ su. Inɲ kôm gêtɲ dau bu hê wamba toɲ lu dau e sêti toɲ wakuc ma toɲ tigenɲ tu ɲac si sêkêtɲ whinɲ inɲ-ɲga.

¹⁶ Ma toɲ lu naɲ inɲ kêɲ pitigenɲ, naɲ inɲ mbac ndu pi a gicso dau, bu hê wamba toɲ tigenɲ dinaɲ têtɲ Anötö. Ma ɲac si mêtê sêkêtɲ kisa dandi-ɲga, naɲ inɲ gic ndu pi a gicso dau whinɲ.

¹⁷ Bocdinaɲ Kilisi meɲ ma kêɲ ɲawaê ɲayham yom malô-ɲga têtɲ mac lau apa naɲ ambo ahê Anötö, ma têtɲ yac lau Israel-ɲga naɲ ambo ahê inɲ dom.

¹⁸ Ma ɲalau tigenɲ wê yac lau Israel-ɲga ti mac lau apa hoɲ datigasuc Damaɲ Anötö, tu gwelenɲ naɲ Kilisi kôm-ɲga.

¹⁹ Tu dinaɲ-ɲga dec Anötö gêlic mac atôm lau apa tiyham dom. Magoc mac ati inɲ ndê lau solop, ma lau dabuɲ, awhinɲ yac lau Israel-ɲga. Yac hoɲ datôm andu tigenɲ naɲ inɲ bu kwê sa.

²⁰ Yêc andu dau lau propet ti aposel sêtôm daɲ ti lêlôm, ma Yisu Kilisi dau gitôm andu ɲa-alhö.

²¹ Ma Anötö piɲ yac hoɲ dôɲ tam damaɲ Kilisi, datôm andu ɲa-gêtɲ lêlôm hoɲ, naɲ inɲ gic dôɲ pi sac alhö ma daɲ ti lêlôm. Ma inɲ gêm gwelenɲ bu ndic têtɲ andu dau tiatu ɲapaɲ e ti lôm dabuɲ atu tu Pômdau-ɲga.

²² Yom dau hêganôtɲ mac lau apa awhinɲ. Anötö piɲ mac dôɲ awhinɲ yac lau Israel-ɲga tam damaɲ

Kilisi, ma datôm andu nan Anötö ndê Njalau ndöc ñalôm.

3

Pol gêm aking lau apa

¹ Nalên dinan Anötö kêmwasin mac lau apa, ma tu dinan-nga dec aö Pol, gati Yisu Kilisi ndê ngac gapocwalô-nga tu wanem gwelen ma wanem mac sa bu atap mwasin dau sa.

² Mac anğô ñawaê su, pi lën nan Anötö kêmasan tu bu êmwasin mac lau gameñ apa-nga, dec kêyalin aö sa bu wahoc yom dau asê têt mac.

³ Bu yom pi Anötö ndê lën nem lau si-nga, nan mun-nga yêc sin dau, nan in hoc asê têt aö. Aö gato bapia ñalhô apê têt mac pi gêt dau su.

⁴ Ma bapia nan kwahic dec gato, nan bu whê nem gauc sa pi Kilisi ndê gwelen nan ñahu yêc sin dau, nan Anötö hoc asê têt aö.

⁵ Yom pi Kilisi dau in tiawê têt lau ñamata-nga dom. Magoc kwahic dec Njalau Dabun hoc asê têt Anötö ndê aposel dabun ma têt lau propet.

⁶ Ma yom nan mun-nga yêc sin dau nan bocdec bu, mwasin ñayham hon nan Anötö gic bata bu kêt têt yac, nan mac lau apa awêkain awhin yac lau Israel-nga, ma yac hon dati ton tiger. Asa nan kêt whin Yisu Kilisi, nan oc tap mwasin dau sa, tøm ñawaê ñayham whê sa têt yac.

⁷ Anötö kêmwasin aö ma puc aö dön ña in ndê ñaclai atu, ma bocdinan dec gati in ndê ngac aking bu wahoc ñawaê ñayham dau asê.

⁸ Aö gati Anötö ndê lau dabun hon si ngac ñambu-nga, tiger in kêmwasin ma kêkin aö bu wahoc ñawaê

ņayham asê têņ mac lau apa, pi mwasiņ atu naņ datap sa yêc Kilisi. Mwasiņ dau atu andô, ņahu sip ņalôm gi ma pi lólôc gi, ma hóc gêlêc ņamalac si gauc atu-tu hoņ.

⁹ Ma iņ kêkiņ aö bu wawhê lau hoņ si gauc sa pi Anötö ndê lêņ nem lau si-ņga, naņ têm hic baliņ su yêc siņ dau yêc Anötö naņ kêņ undambê ti nom ma gêņ hoņ.

¹⁰ Magoc kwahic dec Anötö tac whiņ bu ņaclai ti gôliņ hoņ naņ sêmbô undambê ma sêmbô umbon ņasawa, naņ oc sêņyalê iņ ndê gauc atu-tu. Iņ piņ lau apa ma lau Israel-ņga dôn sêti gôlôwac dabuņ tigeņ, ma lêņ dinaņ tîc iņ ndê gauc asê tiawê.

¹¹ Lêņ dau iņ gauc gêm tidôn muņ su, ma kwahic dec yac neņ Pômdau Yisu Kilisi kôm ņandô sa.

¹² Tu dakêņ whiņ ti dasap Kilisi dôn-ņga, dec gêņ daņ kalhac yac ahuc bu datêņ Anötö dandi-ņga dom, ma datigasuc iņ ti atac pa su.

¹³ Bocdinaņ aö wateņ mac bu ahêgo daôm dom tu ņawapac hoņ naņ gahôc tu mac-ņga, bu gahôc tu bu mac ati lau tiwaê yêc Anötö aņgô-ņga.

Pol teņ mbec tu lau Epesas-ņga

¹⁴⁻¹⁵ Tu gêņ hoņ dinaņ-ņga, dec aö gapôn haņduc têņ Damaņ Anötö, naņ gêlic ņayham bu hê ndê ņaê pi lau undambê ti nom-ņga hoņ naņ sêkêņ whiņ Kilisi, ma sam ņac bu iņ ndê balêkoc.

¹⁶ Ma aö gateņ Mwasiņ ņadau Anötö, bu kêņ ndê ņalau sip nem ņalôm, bu puc mac dôn ņa iņ ndê ņaclai atu.

¹⁷ Ma gateņ iņ bu kêņ Kilisi ndöc nem ņalôm tu mac nem akêņ whiņ-ņga. Ma mêtê atac whiņ-ņga

puc mac dôḅ bu alhac ḅaḅga, tòm a naḅ ḅawakac gacgeḅ sip nom ḅalôm gi.

¹⁸⁻¹⁹ Kilisi ndê atac whiḅ iḅ geḅ atu andô, naḅ tòm dom bu danem dôhôn, ma ḅahu hóc gêlêc gauc nom-ḅga hoḅ su. Magoc aô gateḅ Anötö bu kêḅ ḅaclai ti gauc têḅ mac bu aḅyalê Kilisi ndê atac whiḅ, awhiḅ lau dabuḅ hoḅ. Aô gateḅ mbec pi geḅ hoḅ dinaḅ, tu bu mac ati lau gwalam akwa akêḅ whiḅ-ḅga naḅ Anötö ti ndê mwasiḅ ti ḅawasi ma ḅaclai atu nem mac hoḅ ahuc.

²⁰ Anötö ndê ḅaclai, naḅ gêm gwelêḅ yêc yac neḅ ḅalôm, naḅ ḅaclai atu andô. Yac datôm dom bu gauc nem me dateḅ geḅ daḅ, naḅ iḅ ndê ḅaclai oc tòm dom bu kôm ḅandô sa ḅagahô eḅ.

²¹ Tu dinaḅ-ḅga yac lau naḅ dambo gôlôwac dabuḅ ḅalôm, ma yac neḅ wakuc hoḅ naḅ bu sêḅkuc yac, naḅ dahoc Anötö ndê waê asê tu Yisu Kilisi-ḅga, tòm têm hoḅ ndi. Yomandô.

4

Yac gôlôwac dabuḅ dapiḅ dauḅ dôḅ dati Kilisi ndê ḅandô

¹ Nalêḅ dinaḅ Anötö tac whiḅ mac ma kêgalêm mac sa bu ati iḅ ndê lau dabuḅ. Tu dinaḅ-ḅga dec aô, naḅ gati Pômdau ndê ḅgac gapocwalô-ḅga, waḅgilí mac bu asa nem lêḅ gitêḅ ti dabuḅ, aḅkuc iḅ ndê galem dau.

² Akôm nem geḅ hoḅ ti aḅgwiniḅ daôm, ma ti lêḅ malô. Akôc nem ḅalôm dôḅ, ma giso bocke naḅ asidôwai bu sêkôm têḅ mac, naḅ asuc kwi ma akôc ḅac sa bu atôc nem mêtê atac whiḅ-ḅga asê.

³ Ayob bu gêñ dan señ Nalau Dabuñ ndê gwelen piñ mac dôñ-nga su dom. Ma bocdinañ inñ ndê yom malô oc piñ mac hoñ dôñ bu ambo ti nem ñalôm tigen.

⁴ Yac dati Kilisi ndê ñandô tigen, ma Nalau tigen mbo yac tigen-tigen neñ ñalôm. Ma tu Anötö kêgalêm mac sa awhiñ yac-nga, dec yac hoñ tanjkwê mwasinñ atu tigen.

⁵ Tam akiñ Pômdau tigen, dakêñ whiñ yom ñandô tigen, ma busañgu tigen piñ yac hoñ dôñ tam damiñ Yisu Kilisi.

⁶ Anötö tigen ti yac lau dakêñ whiñ-nga hoñ Damañ, ma inñ gêm gôliñ yac. Inñ mbo yac hoñ ñalôm, ma puc yac dôñ bu dakôm inñ ndê gwelen.

Kilisi kêmwasiñ yac tu bu dapo gôlôwac dabuñ sa-nga

⁷ Ma Anötö kêmwasiñ yac tigen-tigen ña mwasinñ ñalôm-nga tidau-tidau, tôm Kilisi gic sam têtñ yac ñambwa.

⁸ Tôm Anötö ndê yom dan, nañ sêto yêc bocdec bu:

Inñ ku ndê ñacyo dulu ma wê ñac gitôm lau gapoc-walô-nga, goc pi lôlôc gi ma kêmwasiñ lau ña gêñ ñayham-ñayham, nañ kêñ têtñ ñac ñambwa.
[BW 68:18]

⁹ Yom dau sôm bu inñ pi lôlôc gi, dec whê sa bu inñ sip nom meñ muñ.

¹⁰ Ma inñ ñgac tigen dinañ, nañ sip nom meñ, nañ mbu pi lôlôc gi mbo gameñ ñamata-nga andô yêc undambê, tu bu nem gôliñ gêñ hoñ ma êmwasiñ inñ ndê lau hoñ êñlêc.

11 Ma bocdinaŋ inŋ kēyaliŋ inŋ ndê lau ŋatô sa sêti aposel, ŋatô sêti propet, ŋatô sêti lau aheŋ-ŋga, ŋatô sêti ŋacsakiŋ, ma ŋatô bu sêndôhônŋ Anötö ndê mêtê.

12 Inŋ kêmwasinŋ ti kēyaliŋ ŋac sa bu sêndôhônŋ ma sêpuc Anötö ndê lau dabuŋ dôŋ e ŋac hoŋ sêkôm sakiŋ tidau-tidau tu bu sêpo gôlôwac dabuŋ, naŋ sêti Kilisi ndê ŋandô, naŋ sa-ŋga.

13 Ma yac hoŋ dakôm neŋ sakiŋ tidau-tidau e yac neŋ dakêŋ whinŋ ti gauc taŋyalê Anötö ndê Atu-ŋga êŋsôwec tiatu ma piŋ yac hoŋ dôŋ pitigenŋ. Ma ŋalêŋ dinaŋ yac oc dati lau gwalam akwa dakêŋ whinŋ-ŋga ma dasa neŋ lêŋ gitêŋ eŋ tôm Kilisi dau.

14 Ma bocdinaŋ yac oc dambo datôm balêkoc tiyham dom. Ma lau naŋ sêndôhônŋ yom tasanŋ ma sêŋsalê lêŋ bu sêtim yac ma sêkôm yac neŋ dakêŋ whinŋ tisac, naŋ oc sêtôm dom bu sêkôm yac atac lu-lu tôm gakoc naŋ mbu kēyôc, me agatê naŋ gwêc ŋamponŋ kēŋiŋ gi ma meŋ.

15 Magoc yac oc dati lau naŋ dalhac ŋaŋga ma dasap yom ŋandô ti mêtê atac whinŋ-ŋga dôŋ eŋ. Ma dakôm gêŋ hoŋ datôm lau gwalam akwa naŋ dasap yac neŋ ŋagôlônŋ tigenŋ, naŋ Kilisi dôŋ.

16 Bu inŋ dau piŋ yac hoŋ dôŋ dati inŋ ndê ŋandô, ma kêmwasinŋ yac tigenŋ-tigenŋ tu bu danem akiŋ asidôwai-ŋga ma dasap mêtê atac whinŋ-ŋga dôŋ. Ma ŋalêŋ dinaŋ gôlôwac dabuŋ oc êŋsôwec tiatu-tiatu ndi.

Dasa neŋ lêŋ tiwakuc

17 Tu dinaŋ-ŋga dec aö bu wasôm yom têŋ mac wanem Pômdau aŋgô, ma wakac mac bu ambu atêŋ lêŋ akwa tiyham dom. Ambo atôm lau naŋ

danğasun sambuc nawaê nayaham ma sêsap gauc ti lêñ nandô mba-nga dôñ napan, nan dom.

¹⁸ Nasesc kôm nac si gauc ahuc. Ma sêsa lêñ gauc mbasi-nga tu nac si nalôm nadandi-nga, dec kalhac nac ahuc bu sêtap Anötö ndê lêñ sêndöc tali-nga sa dom.

¹⁹ Nac maya dau danğ dom, ma sêkêñ dau sambuc têñ lêñ nalôm nagalac-nga. Nac si nalôm kac nac bu sêkôm mêtê nadômbwi tidau-tidau napan, ma nac atac whin awa ti wapa hóc gêlêc.

²⁰ Magoc têñ ndoc mac anğô nawaê nayaham pi Kilisi, nan sêndôhôn mac bu asa lêñ kain dinanğ dom.

²¹ Mac anğô yom pi Yisu ma akêñ whin in, ma sêndôhôn mac sêñkuc yom nandô nan nahu yêc in.

²² Sêndôhôn mac su bu ahu lêñ nalôm akwa-nga nan mun-nga asa ambo, nan sin. Bu lêñ dau kêgilí mac bu asa lêñ tasanğ nalôm nagalac-nga, nan kôm mac nem lêñ ambo-nga tisac, ma ac waê bu andinam.

²³ Ma sêndôhôn mac bu anğkuc gauc wakuc nan Anötö ndê Nalau kên sip nem nalôm, dec asa nem lêñ tiwakuc.

²⁴ Asa lêñ nalôm wakuc-nga tôm mac asôc nem nawkê wakuc sa. Anötö dau kên nalôm wakuc têñ yac, nan in kêmasanğ tu bu datôm in dau, ma tanğkuc in ndê yom nandô ti dasa neñ lêñ dabunğ ma gitên eñ.

²⁵ Tu dinanğ-nga ahu yom tasanğ honğ sin, ma asôm yom nandô eñ awhinğ daôm. Bu yac honğ dambo datôm Kilisi ndê nandô tigenğ, ma yac bu tanğsau neñ asidôwai, dec oc señ yac neñ lêñ dapinğ daunğ dôñ-nga popoc.

²⁶ Mac bu atac n̄andê, nañ ayob daôm bu akôm sac dom. Yom atac n̄andê-n̄ga bu lhac mac n̄asawa, nañ amasañ t̄eñ acsalô dau dinañ, muñ su nañ ac ndi sip.

²⁷ Akêñ n̄asawa t̄eñ Sadañ bu êntôm mac dom.

²⁸ Am asa nañ gêm kañ gêñ, nañ hu siñ ma kôm gwelen̄ n̄ayham n̄a amam bu nem daôm sa, ma nem lau nañ sêpônda dau, nañ sa sêwhiñ.

²⁹ Ayob nem whamsuñ t̄eñ yom sac-sac hoñ. Asôm yom n̄ayham eñ, nañ tôm bu nem asidôwai sa ma puc n̄ac dôn, ma mac nem yom oc êmwasiñ lau nañ sêngô.

³⁰ Ayob daôm bu asa l̄eñ gitêñ ti dabuñ eñ, bu akêñ n̄awapac t̄eñ N̄alau Dabuñ dom. Bu Anötö kêñ ndê N̄alau dau t̄eñ mac ti nem n̄adalô, bu t̄oc asê bu mac ati iñ ndê, ma bu wê mac asa nem l̄eñ gitêñ ti dabuñ eñ, e iñ k̄oc mac sa t̄eñ b̄ec n̄ambu-n̄ga, awhiñ lau hoñ nañ iñ gêm̄lhi n̄ac su sêti iñ ndê.

³¹ Yom dalic dauñ sac-n̄ga, yom atac n̄andê-n̄ga, mêtê dali dauñ sa ti dasôm dauñ-n̄ga, ma yom datigasec lau-n̄ga, mêtê kaiñ dinañ hoñ nañ ahu siñ sambuc.

³² Ma ambo ti atac whiñ nem asidôwai hoñ, ma tamwalô n̄ac ti anem n̄ac sa. Ma asuc sac nañ asidôwai bu sêkôm t̄eñ mac, nañ kwi, tôm Anötö suc mac nem sac kwi tu Kilisi-n̄ga.

5

¹ Bocdinañ asa nem l̄eñ añkuc Anötö ndê, atôm iñ ndê balêkoc atac whiñ-n̄ga.

² Ma asa nem l̄eñ ti atac whiñ asidôwai hoñ, tôm Kilisi tac whiñ yac ma kêñ dau sambuc ti da tu yac-n̄ga, nañ Anötö gêlic gitôm da n̄amalu n̄ayham.

³ Ayob daôm bu mêtê kain bocdec dan yêc mac ñasawa dom. Mêtê mockain-nga, mêtê ñadômbwi tidau-tidau ma lau si mêtê sêpo awa ti wapa sa tu dau-nga. Bu lêñ bocdinañ gic lau nañ sêti Anötö ndê lau dabuñ, nañ ñawaê dom.

⁴ Ma yom sac-sac ti yom gauc mbasi-nga ma yom mayañ-nga bocdinañ gic waê lau dabuñ dom. Magoc yom danem danje Anötö ti danem danje yac neñ asidôwai-nga dec gic yac ñawaê solop.

⁵ Bu mac aňyalê pi ñandô bu Anötö oc kôc lau kain bocdec sa dom. Lau mockain-nga, lau nañ sêsa lêñ ñadômbwi, ma lau nañ sêkêñ awa ti wapa nom-nga kalhac si gauc ñamata ñapañ, nañ gitôm ñac sem akin anötöi gwam. Lau nañ sêsa lêñ kain dinañ, nañ oc sêwêkain si mala yêc Kílisi ma Anötö ndê gameñ undambê-nga dom andô.

⁶ Ayob daôm bu lau tasan si yom ñambwa-ñambwa êñsau mac pi lêñ sac-sac dinañ dom. Aňyalê ñapep bu lau dangapêc nañ sêsa lêñ sac-nga, nañ oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa.

⁷ Tu dinañ-nga andic sôñ daôm awhin ñac dom.

⁸ Bu muñ-nga mac asa lêñ ñasec-nga, magoc kwahic dec mac akêñ whin Pômdau dec ati balêkoc gameñ ñawê-nga. Bocdinañ asa lêñ ñawê-nga eñ andic ñawaê.

⁹ Ma lêñ ñawê-nga ña-ñandô bocdec, dakôm mêtê ñayham tidau-tidau, dasa lêñ gitêñ, ma dasap yom ñandô dôñ.

¹⁰ Bocdinañ akôc gauc pi mêtê bocke nañ gic Pômdau tandô ñayham.

¹¹ Andic ahê lau nañ sêsap mêtê ñasec-nga, nañ ñandô ñayham mbasi, nañ dôñ. Asa lêñ ñawê-nga

en, tu bu atôc asê tiawê bu ñac si mêtê dau in sac sambuc.

¹² Bu mêtê nan lau sac sêkôm sêsin-sêsin sêmbô, nan bu dasôm yom pi, dec oc kêñ maya yac atu andô.

¹³ Magoc Anötö ndê ñawê pô gêñ hon dinan, ma tôc gêñ nan yêc sin dau, nan ñahu asê tiawê.

¹⁴ Tu dinan-nga sêsôm yom gôlin dan pi ñamalac nan sap mêtê sac dôñ ñapan, nan yêc bocdec bu, “Am ñgac nan yêc bêc yêc, tampo sa ma tisa! Tisa akêñ lau batê-nga, ma Kilisi ndê ñawê pô am.”

¹⁵ Bocdinan dec ayob daôm bu asa lêñ gauc mbasi-nga dom, magoc asa nem lêñ ti gauc en.

¹⁶ Akôc gauc bu akôm mêtê ñayham en, tôc nem têt ambo tamli-nga hon, bu yac dambo têt sac-nga ñalôm.

¹⁷ Tu dinan-nga ambo ti nem gauc ñawa ma anyalê lêñ nan Pômdau tac whin bu dakôm-nga.

¹⁸ Anôm gêñ êñin mac-nga dom, bu lau nan sêsa lêñ dinan sênyain dau ti si gêñ hon. Magoc akêñ nem ñalôm sambuc têt Ñalau Dabuñ bu nem mac ahuc.

¹⁹ Ma bocdinan asôm yom ñayham-ñayham têt daôm tu apuc daôm dôñ-nga, tôc mac atap sa yêc Buku Wê-nga ti Wê Dabuñ ma wê nan Ñalau dau kêñ têt mac. Anem wê, ma gauc nem wê tu ampin Pômdau-nga yêc nem ñalôm tôc bêc hon.

²⁰ Ma gêñ hon nan Daman Anötö kêñ têt mac, nan anem danje in ñapan, tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga.

²¹ Asôc nem asidôwai ñapu tu bu atôc asê bu mac atoc Kilisi sa-nga.

Pol to yom pi lauwê ma ngac

22 Mac lauwê tigen-tigen asôc nem ngaci napau tòm asôc Pômdau dau napa.

23 Nahu bu laungac sêti lauwê si ngôlôn, nalên tigen tòm Kilisi ti gôlôwac dabun nan in gêm nac si ma sêti in ndê ndô, nan si ngôlôn.

24 Bocdinau tòm gôlôwac dabun sêsôc Kilisi napa, dec mac lauwê asôc nem ngaci napa tu gên hon-nga.

25 Ma mac laungac, atac whin nem awhêi, nalên tigen tòm Kilisi tac whin gôlôwac dabun dec kêc ndê dac sin ma mbac ndu tu nac-nga.

26 In kôm gên dau tu bu êngwasin nac si sac hon su e sêti lau dabun, ma busangu ti Anötö ndê yom kôm gên dau ndô sa.

27 Ma in bu kêg gôlôwac dabun sêlhac in angô-nga tòm lau dabun ti nawasi atu, nan giso me mête sac me yom dan yêc nac-nga dom.

28 Nalên tigen dinau mac laungac atac whin nem lauwê andic nawaê. Atac whin nac tòm mac atac whin daôm nem namlic. Asa nan tac whin ndê awhê, nan gitôm in atac whin dau.

29-30 Bu namalac dan oc tec in dau ndê namlic dom, magoc yob ti gêm yaom napep tòm Kilisi kôm têng yac lau nan dati in ndê ndô, nan gôlôwac dabun.

31 Anötö sôm yom pi lauwê ma ngac, tòm sêto yêc bocdec bu:

Tu dinau-nga dec ngac dan oc hu damba lu dinda sin, ma sap in nawê dôg, ma inlu sêti gên tigen. *[Gen 2:24]*

32 Yom pi lauwê ma ngac, aô gam dôhôn whin yom pi Kilisi ma gôlôwac dabun, ma yom dau nahu

sip ñalôm gi.

³³ Magoc aö wasôm têñ mac laungac tigeñ-tigeñ, bu atac whiñ nem awhêi tòm mac atac whiñ daôm. Ma mac lauwhê hoñ atoc nem ñgaci sa.

6

Damba ti dindai ma balêkoc si yom ñatô

¹ Mac balêkoc, dañam wambu dinam ti damami tu Pômdau-nga, bu lêñ dau in lêñ gitêñ.

² Bu Anötö ndê yomsu nañ sôm bu, “*Toc damam lu dinam sa,*” nañ yomsu ñamata-nga nañ Anötö gic bata yom dañ whiñ bocdec bu,

³ “*Kôm bocdinañ, dec aö wanem mbec am nem lêñ hoñ, ma wandic têku nem têm mbo tamli yêc nom-nga.*”

⁴ Mac dambai, ayob daôm bu akôm nem balêkoc atac ñandê dom. Magoc tôm têm hoñ nañ sêmbo sêwhiñ mac, nañ andôhôn ti anem la ñac ñalêñ solop nañ gic Pômdau ndê lau ñawaê, e sêtiatu.

Lau akiñ ma ñadaui si yom

⁵ Mac lau akiñ, dañam wambu nem ñadaui nom-nga, ma atoc ñac sa ti asôc ñac ñapu ñapep. Akôm ti nem ñalôm sambuc, tôm mac am akiñ Kilisi dau.

⁶⁻⁷ Ma gauc nem bu akôm tu bu nem ñadaui sêlic mac ñayham-nga ñambwa lec dom. Mba. Mac nem ñadaui bu sêmbo sêwhiñ mac, me sêmbo dom, magoc anem akiñ ñapep eñ. Anem akiñ ñac ti nem ñalôm sambuc, bu Anötö tac whiñ bu mac akôm bocdinañ. Akôm tôm mac am akiñ Kilisi dau, ma tôm mac am akiñ lau nom-nga tawasê dom.

⁸ Bu mac aňyalê su, bu lau hoň oc sêtap si ñagêyô sa yêc Pômdau, tu gêñ ñayham bocke nañ sêkôm-nga. Lau nañ sem akiñ ñadaui, ma lau nañ sêkôm gwelenj tu dau-nga, nañ sêwhiñ.

⁹ Ma mac ñadaui, ayob nem lau akiñ ñalêñ ñayham eñ. Asôm yom matôc-nga tu bu akac nem lau akiñ tu sêkôm gwelenj-nga, nañ dom. Bu mac aňyalê su bu Pômdau, nañ ti mac nem Ñadau ma ñac si Ñadau whiñ, nañ mbo undambê, ma iñ oc toc ñamalac dañ sa hóc gêlêc dañ dom, iñ oc êñsahê yac hoñ ña saê tigenj.

Dandic siñ ti Anötö ndê ñaclai

¹⁰ Aneñ yom ñambu-nga bocdec. Tamkwê Pômdau ti ndê ñaclai atu bu puc mac dôñ alhac ñaŋga.

¹¹ Asôc Anötö ndê wapa siñ-nga hoñ sa, dec oc tôm bu mac alhac ñaŋga ma aku Sadañ ndê lêñ tasanj ti saê hoñ dulu.

¹² Bu yac lau dakêñ whiñ-nga neñ ñacyo dec ñamalac nom-nga dom. Mba! Yac tac siñ têñ gôliñ ti ñaclai hoñ nañ sêmbô Sadañ ñapu. Yomandô! Yac tac siñ têñ Sadañ ma têñ iñ ndê ñalau sac nañ sêmbô umbonj ñasawa, ma sem gôliñ lau sac têñ têm ñasec-nga dîndec.

¹³ Tu dinañ-nga asôc Anötö ndê wapa siñ-nga hoñ sa, bu alhac ñaŋga ma andic siñ têñ ndoc mac nem ñacyo sac hóc asê mac. Ma ñalêñ dinañ ñacyo dau ndê lêñ dañ oc tôm dom bu kôm mac aku sa.

¹⁴ Bocdinañ alhac ñaŋga. Asap yom ñandô dôñ ñapanj bu puc mac dôñ, gitôm piñkap nañ lau siñ-nga sêkic pi ñac si ñampêbalê. Ayob daôm bu asa lêñ

gitêñ eñ, gitôm lau siñ-nga sêyob si ñabapo ña wapa siñ-nga.

¹⁵ Amasañ daôm ñapep tu ahoc ñawaê ñayham yom malô-nga asê, tôm lau siñ-nga sêsôc atapa sa bu sêmasañ dau tu sêñsêlêñ-nga.

¹⁶ Ma asap nem akêñ whiñ dôñ ñañga tôm têm hoñ, bu yob mac têt Sadan, gitôm lau siñ-nga si lautuc nañ tiñ ñac, ma si ñacyo si sôp ti ya hoñ ndu.

¹⁷ Gauc nem ñapañ bu Anötö gêm mac si su, ma yom dau oc yob mac nem gauc gitôm gulun ain nañ lau siñ-nga sêun tiñ ñagôlôn. Ma Anötö ndê yom tidôn yêc mac, bu yom dau ti Ñalau Dabuñ ndê bien baliñ bu andic siñ-nga.

¹⁸ Akôc wapa siñ-nga hoñ dinañ, ma aten mbec têt Anötö ti Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, ma andac in bu nem mac sa tôm têm hoñ. Anem ali, alhac ñañga, ma aten mbec tu lau dabuñ-nga tôm bêc hoñ.

¹⁹⁻²⁰ Ma aten mbec tu aö-nga whiñ. Anötö kêyalin aö sa bu wahoc ñawaê ñayham asê pi in ndê lêt nem lau si-nga, nañ mun-nga yêc siñ dau. Aten mbec bu Anötö puc aö dôñ ma kêñ yom ti gauc têt aö bu wawhê ñawaê dau ñahu sa ñapep eñ, ma ti neñ atac pa su, tôm in ndê atac whiñ. Kwahic dec aö gandöc gapocwalô tu aö neñ gwelen ñawaê ñayham-nga dinañ.

Pol gic bata ndê yom

²¹ Tikikus, yac neñ asidôwa atac whiñ-nga, ma Pômdau ndê ñgac akiñ ñandô, nañ oc têt mac loc, bu ndic miñ aneñ yom ti gwelen ñawaê hoñ têt mac.

²² Aö wañkiñ in têt mac loc, tu bu ndic miñ yac mba yom hoñ têt mac, ma bu êñgilí mac bu alhac ñañga.

²³ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi sêpuc mac asidôwai hoŋ dôŋ, bu asap mêtê atac whiŋ ti akêŋ whiŋ-ŋga dôŋ ŋaŋga, ma ambo ti yom malô.

²⁴ Anötö ndê mwasin nem mac lau hoŋ naŋ atac whiŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi, naŋ ahuc tôm têm hoŋ ndi.

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7